

sterk en als geheel tamelijk onbeduidend. Maar het heeft een zekere literaire waarde, als illustratie bij een bekend gedicht, en behoort dus gerangschikt te worden onder die grote reeks van anecdotiese of sentimentele uitbeeldingen, die vragen om een onderschrift.

Er schuilt een groot gevaar in deze werkwijze, vooral voor een artiest als Pierneef, dat aan dit stuk treffend te demonstrenen zou zijn. De kunstenaar, in de eerste plaats reproductief, werkt door een geleende impuls, en geeft aan z'n doek een sentimentele waarde die niet intrinsiek eigen is aan zijn uitbeelding van het onderwerp. Het stuk is belangwekkend als een dokument in de ontwikkelingslijn van de maker. Ik voeg er aanstonds bij dat te midden van vroeger zowel als later werk een dergelijk stuk min of meer onecht, on-Pierneef's, aandoet. De verwarring van sentiment met een literaire bijmaak en echte schildersvizie is bij hem gelukkig uitzondering. Ik zou, na deze opmerking, haast durven beweren dat een academische omgeving voor dit natuur-talent een gevaar is.

Een verfrissing voor de kunstenaar zijn z'n veelvuldige verblijven in de Kaap-Provincie. In haar Zuid-West-hoek is veel meer groen geboomte dan in de Transvaal, het hele landschapskarakter verschilt door de bergen en de zeelucht, en niet het minst ook door de stoffage met de vele oud-Hollandse boerenhuizen.

Het gereproduceerde stuk: „Plaas in die Boland" laat grote contrasten van toon zien. De statige bloekom-bomen omlijsten als kerkpilaren de verscholen plaas. Een aardig beeld bij een Afrikaans schrijver stelt zo'n plaas voor als een vogelstruis, die pronkt met z'n opgezette veren. Zo ligt ook hier het huis zich te koesteren in de zon, beschermd door de bergen, en beschermd door z'n eigen opgaand hout. De Transvaler heeft aan dit geboomte een sterke expressieve kracht gegeven, dominerend over 't hele landschap.

Talrijk zijn Pierneef's studies en stukken uit de buurt van Stellenbosch en vrij gretig de kopers. Veelmeer naturalisties dan het vorige stuk is de „ou wynkelder op die plaas", het gemoedelijke en toch zo koket versierde oude gebouw tussen de eikeboomen. Zo'n gegeven is zeer geschikt voor het bekijken van lichtwaarden. De schilder heeft van de contrasten ruim partij getrokken, en het geheel blijft meer aandoen als een studie dan als schilderij, ondanks het formaat. Verschillende partijen zijn wat losgelaten, blijkbaar van weinig betekenis voor de bedoeling van de schilder, maar men wordt niet geheel overtuigd dat dit onderwerp niet even goed of beter op veel kleiner schaal en bijv. door een houtsnede, zou kunnen zijn behandeld. Het spreekt vanzelf dat bij Pierneef's grote productie een vrij aanzienlijke middenmoot van dergelijk werk voorkomt. Maar zeker zal die moot al kleiner worden, naarmate de kunstenaar zich al meer bezonnen rekenschap geeft van het waarom bij het kiezen